

Motion

1979/80: 856

av Lars Werner m. fl.

om åtgärder mot asbest i dricksvatten

Under en längre tid har materialet asbestbetong använts här i landet för olika ändamål, kanske främst inom byggmaterialindustrin. Användningen har också utsträckt sig till rörområdet. Sålunda har det tillverkats och nedlagts betydande sträckor av dricksvattenledningar vars rör varit tillverkade av asbestbetong. Någon längre erfarenhet av detta material fanns inte vid tidpunkten för rörens nedläggande. Nu börjar emellertid sådana erfarenheter att komma fram, och de är tyvärr av negativ art.

Asbest har visat sig vara ett för människan synnerligen vådligt ämne. Svåra lungförändringar kan uppkomma som följd av att asbestdamm inandats och de små fibrerna hamnat i lungblåsorna. Till följd av dessa erfarenheter är asbest numera förbjudet och får användas bara i sådana fall där ersättningsmaterial ännu inte kunnat frambringas.

Att asbestdamm är mycket skadligt för människan att inandas är klart belagt. Om asbest utgör hälsorisk också vid nedsväljning är däremot inte lika väl belagt. Man har dock kunnat konstatera förändringar också i matsmältningskanalen hos de patienter som fått lungförändringar genom asbestdamm. Sannolika skäl talar för att asbest kommit in i matsmältningsorganen via nedsväljning av slem från luftvägarna. Med den kunskap som i dag finns om asbestens skadlighet för människan finns anledning att undvika all kontakt med detta ämne, självklart också nedsväljning av asbestfibrer via föda eller dricksvatten.

Det har nu visat sig att dricksvattenrören av asbestbetong inte är stabila under alla betingelser. Vid lägre pH-värden kan asbestfibrer frigöras från betongen och följa med det genomströmmande vattnet. De närmare omständigheterna kring detta fenomen bör utredas. Det är därför önskvärt att landets kommuner åläggs göra en inventering av sitt rörnät och fastställa i vilka delar detta består av asbestbetongrör. Samtidigt måste dricksvattnet till konsumenterna kontrolleras. En kontroll sker oftast före inmatningen av vatten i rörsystemet, men här är det nödvändigt med en kontroll efter. Visar det sig att dricksvattnet innehåller asbestfibrer måste myndigheterna överväga de åtgärder som kan anses nödiga för att förebygga ohälsa. Det är härvid tänkbart att det kan vara ekonomiskt fördelaktigare att genomföra filtrering av det fiberhaltiga vattnet än att byta ut rören. Visar sig dricksvattnet vara fritt från asbestfibrer vid provtillfället så måste provtagningen fortsätta med vissa tidsintervaller för att hålla kontroll på att inte rören förändrats.

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen hemställer om lagförslag av innebörd att vederbörlig statlig myndighet kan ålägga landets kommuner att föranstalta om kontroll av konsumenternas dricksvatten i vad gäller förekomsten av asbestfibrer och vid sådanas förekomst vidta de åtgärder som kan anses nödiga till förebyggande av ohälsa.

Stockholm den 24 januari 1980

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

PER ISRAELSSON (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)